

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3335036	hilarius, rob	WI-ROZ	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
3335036 - Reserve Ondernemersfonds t.b.v. ondersteuning zelfstandige ondernemers			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. Een reserve voor een Ondernemersfonds in te stellen en daarin eenmalig de volledig resterende TONK middelen ter grootte van € 1,2 miljoen te doteren;
2. In te stemmen met het voorstel een speciaal coronakrediet voor ondernemers aan te bieden en de voorgestelde voorwaarden nader vast te stellen in een regeling;
3. In te stemmen met het Hengelose TONK beleid zoals voorgesteld wat nader uitgewerkt wordt in een regeling;
4. Om voor de looptijd van de verstrekte Coronakredieten en TONK een uitvoeringsbudget ambtelijke inzet te reserveren ter grootte van € 175.000 waarvan voor de eerste uitvoering in 2022 € 75.000 en deze te onttrekken aan de reserve Ondernemersfonds;
5. € 125.000 in 2022 te onttrekken aan deze Reserve Ondernemersfonds om daarmee de verwachte uitkeringen inzake de TONK regeling te kunnen dekken;
6. De raad in de reguliere P&C-cyclus te informeren over de voortgang en benutting van de regeling/reserve;
7. Bovenstaande punten leiden tot een wijziging in de programmatotalen van de begroting 2021 waarmee de Raad bij deze instemt en nog dit jaar wordt doorgevoerd.
Programmatotaal: programma 6 gaat hiermee omlaag met 1,2 miljoen en programma 9 d.m.v. storting in de reserve, omhoog met 1,2 miljoen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Veel ondernemers hebben gebruik gemaakt van de (financiële) ondersteuningsmogelijkheden tijdens de coronacrisis. Deze maatregelen zijn door het Rijk per 1 oktober 2021 gestopt. Bij het ROZ spreken ondernemersadviseurs zelfstandigen die ook nu nog ondersteuning nodig hebben. Soms mag het ROZ die ondersteuning (Besluit bijstand zelfstandigen, Bbz) niet bieden, omdat de partner van een zelfstandige teveel verdient, terwijl de ondernemersadviseur het wel verstandig zouden vinden deze ondernemer te helpen met een krediet. Hiervoor gaan wij in Hengelo een speciaal ondernemersfonds oprichten. Daarnaast konden veel zelfstandigen in 2021 niet aantonen dat zij recht hadden op een uitkering volgens de TONK-regeling (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten). Een deel van deze zelfstandigen kan dat naar verwachting in 2022 wel aantonen, als de jaarcijfers voor 2021 bekend zijn. Voor deze groep maken wij het mogelijk in 2022 alsnog een aanvraag in te dienen voor de TONK-regeling. Van het bedrag dat de gemeente Hengelo heeft gekregen voor het uitvoeren van de TONK-regeling is ongeveer 1,2 miljoen over. Voor de uitvoering van het ondernemersfonds reserveren wij 675.000 euro en voor de TONK-aanvragen 125.000 euro. Dat is voor het verstrekken van geld aan de ondernemers (Bbz en TONK) en voor de personele kosten die de gemeente maakt om dit uit te voeren. Dit voorstel is geamendeerd besloten. Het resterende bedrag van € 400.000,- wordt toegevoegd aan het op te richten ondernemingsfonds.

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3335036	Hilarius, Rob	WI-ROZ	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
3335036 - Reserve Ondernemersfonds t.b.v. ondersteuning zelfstandige ondernemers			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Op 1 oktober 2021 zijn de diverse coronasteunmaatregelen van de rijksoverheid geëindigd. De maatregelen hadden hoofdzakelijk tot doel om ondernemers die door de coronamaatregelen in problemen kwamen te ondersteunen. De TONK-regeling (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten) gold echter voor huishoudens die door corona te maken hebben met 'een onvoorziene en onvermijdelijke inkomstenterugval' en voor wie andere regelingen niet of niet voldoende helpen.

Het college heeft op 23 februari 2021 de Beleidsregels Tijdelijke Ondersteuning van Noodzakelijke Kosten (TONK) gemeente Hengelo vastgesteld. Het beleid is vervolgens in juni 2021 aangepast en verruimd (3250753 Beleidsregels TONK vernieuwd). Deze regels geven aan in welke situaties, onder welke voorwaarden een inwoner in aanmerking kan komen voor een tegemoetkoming Tijdelijke Ondersteuning van Noodzakelijke Kosten, en de hoogte hiervan. Omdat de regeling was bedoeld voor huishoudens gold deze zowel voor werknemers, ondernemers en zzp-ers.

Van de verschillende coronasteunmaatregelen is de TONK-regeling degene waar het minste gebruik van is gemaakt. Van de door het rijk beschikbaar gestelde middelen zijn vele miljoenen in Nederland ongebruikt op de plank blijven liggen. Dit geldt ook voor Hengelo waar een ongebruikt budget resteert van afgerond €1,2 mln. Dit ondanks dat Hengelo, in overeenstemming met de boodschap van het rijk om de TONK gelden ruimhartig in te zetten, tussentijds het TONK-beleid nog heeft verruimd.

De geringe belangstelling voor de TONK-regeling zou tot de conclusie kunnen leiden dat er maar een beperkte noodzaak voor huishoudens was en is om een beroep op deze ondersteuningsmaatregel te doen. In dat geval zou het resterende TONK-budget kunnen vervallen aan het resultaat en de algemene middelen.

Uit de vele duizenden aanvragen voor financiële ondersteuning op grond van de Tozo-regeling (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) en de contacten die daarbij zijn geweest met de aanvragers, is het beeld ontstaan dat er ook na afloop van de verschillende regelingen nog een grote behoefte aan financiële ondersteuning bestaat onder zelfstandigen. Daarbij is ook geconstateerd dat juist zelfstandigen amper gebruik hebben gemaakt van de TONK-regeling. Een belangrijke oorzaak daarvan is volgens de ondernemersadviseurs van het ROZ dat het voor ondernemers moeilijk was om januari 2020 met januari 2021 te vergelijken en hiermee recht op TONK aan te tonen.

Nu de coronasteunmaatregelen per 1 oktober zijn geëindigd kunnen zelfstandigen die financiële ondersteuning nodig hebben weer een beroep doen op de reguliere Bbz-regeling (Besluit bijstand zelfstandigen). Door na-ijl effecten van de coronacrisis wordt een flinke toename verwacht van het aantal Bbz-aanvragen. Daarnaast wordt in de loop van 2022 een toename van het aantal aanvragen voor schuldhelpverlening voor ondernemers (Shvo) verwacht.

Om de Hengelose ondernemers die nog de gevolgen ondervinden van de coronacrisis de komende jaren een goed sociaaleconomisch klimaat te bieden wordt voorgesteld de resterende TONK-gelden niet volledig te laten vervallen aan de algemene middelen, maar een reserve voor een ondernemersfonds te vormen en middels deze reserve het budget meerjarig beschikbaar te houden.

Daarnaast wordt voorgesteld ondernemers de kans te geven in 2022 alsnog aan te kunnen tonen dat zij in 2021 recht hadden op de TONK-regeling en deze alsnog aan hen uit te betalen. Hiervoor zullen wij bij de bugetoverhevelingsnota voorstellen 125.000 euro over te boeken naar 2022.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

De Reserve Ondernemersfonds

Voorgesteld wordt een reserve voor een ondernemersfonds te vormen ter grootte van € 675.000, voor de duur van vooralsnog maximaal tien jaar. De reserve wordt in twee delen verdeeld. Een deel ter grootte van € 500.000 voor de verstrekking van leningen en een deel van € 175.000 voor uitvoeringskosten van het ambtelijke apparaat voor de totale looptijd van 10 jaar. Waarvan 75.000 in 2022 beschikbaar is voor de personele kosten voor het uitgeven van de kredieten, en 100.000 voor de rest van de looptijd, voor met name debiteurenbeheer.

Aan het einde van de looptijd van de reserve resteert in theorie een bedrag van € 500.000 indien alle verstrekte leningen volledig worden afgelost en wordt voldaan. Naar verwachting zullen echter niet alle leningen (volledig en op tijd) worden terugbetaald waardoor het resterende bedrag lager kan zijn, of de reserve wat langer in stand moet blijven. Het restant bedrag kan aan het einde van de looptijd alsnog vervallen aan de algemene reserve, of een nieuwe bestemming krijgen. Hierover zullen wij aan u in de reguliere P&C-cyclus rapporteren.

Het verstrekken van leningen voor bedrijfskapitaal

Er is een grote groep zelfstandigen die bij financiële problemen vaak tussen wal en schip valt. Dit zijn de ondernemers die vanwege een partnerinkomen niet in aanmerking komen voor ondersteuning op grond van Bbz. En aangezien de Tozo afgeleid is van Bbz kwamen deze ondernemers ook niet in aanmerking voor Tozo ondersteuning (met uitzondering van Tozo 1). De ondernemersadviseurs van het ROZ geven aan het zinvol te vinden voor deze groep ondersteuning te kunnen bieden in de vorm van een bedrijfskrediet.

Op grond van de Participatiewet en Bbz waarbij wordt uitgegaan van aanvulling van inkomen tot het sociaal minimum is dat logisch, maar vanuit ondernemerschap, (sociaal)economisch perspectief is het onwenselijk dat een potentieel levensvatbare onderneming geen ondersteuning kan krijgen vanwege een partnerinkomen. Binnen het Bbz netwerk en bijvoorbeeld het PPO (Platform voor Publieke Ondernemeradviesorganisaties), waarvan ook ROZ lid is, wordt al jarenlang een lobby bij het ministerie van SZW gevoerd om de Bbz doelgroep uit te breiden met deze groep ondernemers. Echter tot op heden zonder resultaat.

PPO is evenals ROZ gericht op de bevordering van succesvol ondernemerschap. Bbz- ondersteuning is een middel daartoe. Het is daarom steeds weer teleurstellend zowel voor de ondernemer als de adviseur als potentieel levensvatbare bedrijven door een partnerinkomen geen financiële steun geboden kan worden. Voorgesteld wordt daarom om juist voor deze doelgroep een speciale kredietmogelijkheid te bieden als aanvullend Hengelo's beleid.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Er wordt aangesloten bij de Bbz regelgeving.
- De kredietbehoefte is aantoonbaar ontstaan tijdens/ door de coronacrisis.
- De ondernemer komt enkel door partnerinkomen niet in aanmerking voor een Bbz-krediet en doet daarom een beroep op het speciale coronakrediet.
- In afwijking van Bbz is het maximaal te lenen bedrag € 50.000. Het minimaal te lenen bedrag is € 5.000.
- Rente en aflossingstermijnen zijn gelijk aan tarieven en termijnen van Bbz, respectievelijk 8% en 10 jaar.
- Ondernemers die Hengelo wonen en/of hun bedrijf in Hengelo hebben gevestigd komen in aanmerking voor een speciaal coronakrediet.
- De regeling wordt na vaststelling in eerste instantie opengezet voor twee maanden.
- Mocht na twee maanden het maximale bedrag van € 500.000 nog niet zijn benut, kan het college de periode voor aanvragen verlengen.
- Aanvragen worden op volgorde van binnenkomst behandeld.
- Het terug- en invorderbeleid PW is van toepassing voor het speciale coronakrediet.

Naar verwachting kunnen met deze regeling enkele tientallen levensvatbare Hengelose ondernemers met een krediet worden geholpen die anders niet voor ondersteuning in aanmerking waren gekomen.

Verlenging openzetten aanvraagperiode TONK voor zelfstandigen

Vanuit de wetenschap dat door zelfstandigen maar beperkt een beroep is gedaan op de TONK-ondersteuning en de verwachting dat komend jaar alsnog een deel van de ondernemers begin 2022 (na het opmaken van de jaarcijfers) aan kan tonen dat ze onder de voorwaarden van de TONK recht hadden gehad op een uitkering, stellen wij voor 125.000,- van de restant TONK-gelden over te hevelen naar 2022 voor uitkeringen in het kader van de TONK en personele uitvoeringskosten. Hier komen wij bij de

budgetoverheveling voor 2022 bij u op terug.

Adviseurs van ROZ zullen in hun adviesgesprekken en bij beoordeling van aanvragen voor inkomensondersteuning, kredieten of schuldhelpverlening actief wijzen op deze mogelijkheid en desgewenst ondernemers bij de aanvraag van de TONK ondersteunen.

De TONK bijdragen worden om niet verstrekt.

Dit raadsadvies is besproken in de Politieke Markt van 7 december. Naar aanleiding van vragen van de aanwezige raadsleden is er vanuit het college een nadere toelichting op de ambtelijke inzet gegeven. Deze toelichting is als volgt:

Het ondernemerskrediet is gebaseerd op de Bbz regelgeving. Voor de Bbz kennen we vaste tarieven ter dekking van de personeelslasten waar al jarenlang mee wordt gewerkt. De behandeling van een aanvraag voor een ondernemerskrediet is vergelijkbaar met het behandelen van aanvragen voor een Bbz krediet. Voor de raming van het benodigde budget voor de ambtelijke inzet hebben we ons daarom gebaseerd op Bbz tarieven en de ervaring die we daarmee hebben. Het budget voor de ambtelijke kosten is zowel bestemd voor ROZ als voor debiteurenbeheer door de afdeling Werk en Inkomen.

De gereserveerde bedragen voor ambtelijke inzet zijn een prognose van wat mogelijk aan extra inzet nodig zal zijn. De daadwerkelijke inzet is afhankelijk van de hoeveelheid aanvragen die worden ingediend en zijn moeilijk te voorspellen. Met een aantal grote kredietaanvragen is het budget snel uitgeput en zal de inzet beperkt zijn, maar met veel kleine kredietaanvragen een grotere inzet benodigd zijn. Hierbij geldt dat deze ambtelijke inzet niet eenmalig is, maar dat verstrekte kredieten gedurende de gehele looptijd van 10 jaar (of in voorkomende gevallen nog langer) moeten worden beheerd. Deze beheertaken liggen zowel binnen ROZ als binnen debiteurenbeheer.

Mocht de raad besluiten om de reserve voor ondernemers te verhogen dan zullen mogelijk ook de ambtelijke uitvoeringskosten nog toenemen. Daarover zal dan in de Berap gerapporteerd worden waarin de dekking van deze ambtelijke inzet beschikbaar is de reserve Ondernemersfonds.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De raad wordt voorgesteld:

1. Een reserve voor een ondernemersfonds in te stellen en daarin eenmalig een deel van het restant TONK- budget ter grootte van € 675.000 te doteren;
2. In te stemmen met het voorstel een speciaal coronakrediet voor ondernemers aan te bieden en de voorgestelde voorwaarden nader vast te stellen in een regeling;
3. De raad voor te stellen gedurende de looptijd van het ondernemersfonds € 175.000 voor de uitvoering van ambtelijke inzet te onttrekken aan het ondernemersfonds. Waarvan € 75.000 in 2022;
4. Het Hengelose TONK- beleid zoals voorgesteld aan te passen voor ondernemers en middels budgetoverheveling zullen wij voorstellen 125.000 beschikbaar te houden voor aanvragen in 2022;
5. De raad in de reguliere P&C-cyclus te informeren over de voortgang en benutting van de regeling/reserve.

FINANCIËLE ASPECTEN

Personeel:

Of en in welke mate de extra werkzaamheden voor ROZ met de beschikbare capaciteit kan worden uitgevoerd is mede afhankelijk van het aantal te ontvangen Bbz aanvragen en de werkzaamheden die de afhandeling van de Tozo- kredieten de komende jaren met zich mee zal brengen. Ditzelfde geldt voor debiteurenbeheer van de afdeling Werk en Inkomen. Aangezien dit voorstel nieuwe, extra werkzaamheden met zich meebrengt is het logisch hier extra capaciteit voor te ramen en wordt daarom in de reserve Ondernemersfonds € 175.000 voor de uitvoeringskosten over de looptijd van de reserve (10 jaar) geraamd. Dit overigens in lijn met het eerdere beleid waarin ook was voorzien in uitvoeringskosten voor de ambtelijke organisatie.

Financieel:

2021

Nadat de Raad december 2021 ingestemd heeft met bovenstaand voorstel, stellen wij in de budgetoverheveling 2022 voor € 675.000 van de niet bestede middelen uit de septembercirculaire beschikbaar te houden voor het ondernemersfonds. Hiermee zullen wij een nieuwe reserve vormen waaruit de coronakredieten voor ondernemers betaald kunnen worden.

Daarnaast stellen wij in de budgetoverheveling 2022 voor 125.000 beschikbaar te houden voor TONK-aanvragen van ondernemers.

De dan nog resterende middelen TONK ad. € 400.000 zullen bij de jaarverantwoording 2021 tot een positief resultaat leiden, kortom deze vallen vrij.

2022

Om de bedrijfskredieten beschikbaar te kunnen stellen aan de ondernemers dienen wij onze lasten en onze baten met 500.000 bij te stellen, per saldo budgettair neutraal. Echter, indien een debiteur als dubieus geoormdet moet worden, zal dit leiden tot een afboeking/last. Dekking hiervan is de genoemde reserve. Hierover zullen wij aan u in de reguliere P&C-cyclus rapporteren.

Om uitvoering te kunnen geven aan deze regeling stellen wij voor in 2022 75.000 beschikbaar te stellen voor personele kosten. De overige € 100.000 inzake het ambtelijk personeel zullen wij in de P&C-cyclus over rapporteren in hoeverre verdere bijstelling in 2022 noodzakelijk is. Dit zal afhankelijk zijn van o.a. het aantal aanvragen die hieruit zullen ontstaan. Aangezien het debiteuren beheer omtrent deze ondernemers de komende jaren tot een uitzetting van werkzaamheden zal leiden stellen wij voor om deze meerjarig beschikbaar te stellen. Hiervoor zullen wij, nadat wij meer zicht op het aantal verstrekte kredieten hebben, bij de begrotingsbehandeling 2023 met een meerjarig inzicht komen – wederom budgettair neutraal d.m.v. een onttrekking aan de reserve.

Middels budgetoverheveling voor 2022 stelt het college en daarna de Raad een budget van € 125.000 beschikbaar voor de uitvoering van de TONK aan ondernemers. Hiervan is 100.000 bedoeld voor uitkeringen aan de ondernemers en 25.000 voor personele kosten.

BIJLAGE(N)

- Begrotingswijziging

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

